

DANIEL

1-2

Daniëls vastberadenheid in Babel
en Nebukadnezars droom over de
opeenvolgende wereldrijken en
Gods Koninkrijk.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/daniel/1-2

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	De eerste belegering en tempelschatten	3 min	4
2	Jongemannen voor de Babylonische dienst	3 min	6
3	Nieuwe namen als teken van gezag	3 min	7
4	Daniël weigert zich te verontreinigen	4 min	8
5	De proef met plantaardig voedsel	3 min	10
6	Gezondheid, wijsheid en Gods zegen	5 min	12
7	Een vast voornemen tegen compromissen	3 min	14
8	Aäron en Saul bezwijken onder druk	3 min	15
9	Daniëls gave en de datering van hoofdstuk 2	3 min	17
10	De koning eist droom én uitleg	3 min	19
11	Hoe God door dromen kan spreken	2 min	21
12	Een droom van God herkennen	3 min	22
13	Het doodvonnis over de wijzen van Babel	3 min	23
14	Gebed, openbaring en lofprijzing	2 min	25

15	Daniël verschijnt voor Nebukadnezar	3 min	27
16	Het beeld en de opeenvolgende koninkrijken	4 min	30
17	Bovennatuurlijke bevestiging herkennen	5 min	32
18	Daniël en zijn vrienden worden bevorderd	2 min	34
19	Het beeld als tijdlijn van de geschiedenis	2 min	35
20	De vier opeenvolgende wereldrijken	3 min	36
21	Gods Koninkrijk ontstaat onder Rome	2 min	38
22	De leer van het herstelde Romeinse Rijk	2 min	39
23	Vier wereldrijken en Gods eeuwige Rijk	2 min	40
24	De vervulling en groei van Gods Koninkrijk	2 min	41
	Om verder te lezen		42

1

De eerste belegering en tempelschatten

Laten we kijken naar het eerste hoofdstuk van het boek Daniël, waar Daniël en zijn drie vrienden worden geïntroduceerd. We leren de namen van zijn vrienden en dat ze bij hem zijn, maar na hoofdstuk 1 lezen we meestal niets meer over hen, behalve in hoofdstuk 3. Daar worden zij de helden om wie het verhaal draait: Sadrach, Mesach en Abed-Nego. Maar in hoofdstuk 1 lezen we wel dat deze vier mannen, samen met anderen, werden uitgekozen uit de gevangenen die Nebukadnezar naar Babel had meegenomen. Ze zouden een bijzondere opleiding krijgen en geëerd worden met een bepaalde rang onder de raadgevers en wijzen van Babel. We lezen hierover vanaf vers 1:

In het derde jaar van de regering van Jojakim, de koning van Juda, kwam Nebukadnezar, de koning van Babel, naar Jeruzalem en belegerde het.

DANIEL 1:1

Over deze belegering lezen we nergens in de historische boeken van de Bijbel, hoewel Daniël een historisch boek is. Dat wil zeggen: het is een historisch betrouwbaar boek, en daarom vertelt het ons hierover. We kennen twee andere belegeringen: die in 597, toen Jojachin gevangengenomen werd, en die in 586, toen Jeruzalem werd verwoest. De historische boeken van het Oude Testament noemen die twee, maar niet deze. Daniël noemt deze, maar niet de andere twee. Maar dit is de enige die werkelijk rechtstreeks en persoonlijk gevolgen had voor Daniël, omdat hij bij deze vroege belegering, in 605 voor Christus, gevangengenomen werd. Jojakim werd blijkbaar

door Nebukadnezar overweldigd, maar niet van de troon gestoten. Daardoor kon Nebukadnezar zijn zin krijgen, Jeruzalem binnentrekken, Jojakim tot vazal maken en meenemen wat hij wilde. Er staat:

En de Heere gaf Jojakim, de koning van Juda, in zijn hand, en een deel van de voorwerpen van het huis van God. Hij bracht die naar het land Sinear, naar het huis van zijn god. Hij bracht de voorwerpen naar de schatkamer van zijn god.

DANIËL 1:2

Dat wil zeggen: in de hand van Nebukadnezar.

Deze voorwerpen die hij meenam, worden later de dingen die zijn opvolger Belsazar misbruikt. Hij neemt deze voorwerpen, die uit de tempel in Jeruzalem waren meegenomen, en gebruikt ze om te drinken op de goden van de heidense godsdiensten. Dit doet Belsazar wanneer God op de muur het vonnis over hem en zijn koninkrijk schrijft. Binnen enkele uren was Belsazar dood en was het koninkrijk in handen van de Perzen gevallen. Deze voorwerpen uit de tempel werden door Belsazar ontheiligd. Nebukadnezar toont er niet per se grote minachting voor. Hij neemt ze eenvoudigweg mee en bergt ze op in het huis van zijn god.

2

Jongemannen voor de Babylonische dienst

Vervolgens gaf de koning Aspenaz, het hoofd van zijn eunuchen, opdracht om enkele Israëlieten te laten komen, een aantal nakomelingen van de koning en een aantal edelen:

jongemannen zonder enig gebrek, knap van uiterlijk, bedreven in alle wijsheid, ervaren in wetenschap, helder van verstand, en die in staat waren dienst te doen in het paleis van de koning, en dat men hen moest onderwijzen in de geschriften en de taal van de Chaldeeën.

DANIËL 1:4

Van Aspenaz wordt gezegd dat hij het hoofd van de hovelingen van de koning was. Dit woord in de oorspronkelijke taal is het woord 'rab-saris'. We zijn die term onvertaald tegengekomen, eenvoudigweg als de eigennaam 'Rab-Saris', in Jeremia en in enkele historische boeken. Dit is een van de beampten van Nebukadnezar, en hier wordt gezegd dat hij de leiding had over de hovelingen. Hovelingen waren mensen die onder de koning verantwoordelijkheid kregen. Om ervoor te zorgen dat ze zich aan één taak wijdde en niet werden afgeleid, werden ze vaak gecastreerd en tot eunuch gemaakt. Dit gold zonder uitzondering voor degenen die de harem van de koning bewaakten. De mannen die voor de vrouwen zorgden, mochten geen gevaar voor hen vormen en geen misbruik van hen kunnen maken. Daarom werden ze tot eunuch gemaakt. Maar mensen die andere verantwoordelijkheden aan het hof en onder de koning hadden, werden ook vaak gecastreerd, eenvoudigweg omdat je daardoor de neiging hebt je meer op je werk te concentreren. Velen van jullie weten hoezeer het andere geslacht je kan afleiden, zelfs wanneer je je op iets probeert te concentreren. Deze man had de leiding over de hovelingen. Het Hebreeuwse woord kan zowel op hovelingen als op eunuchen duiden. Dat zou erop wijzen dat Daniël, die een van de uitgekozenen was, waarschijnlijk een eunuch werd, net als Daniëls vrienden. We lezen nergens dat Daniël een vrouw had. We lezen uitdrukkelijk dat Ezechiël een vrouw had, dat Jesaja een vrouw had en dat Hosea een vrouw had. We lezen dat Jeremia geen vrouw had,

wat ongebruikelijk is, maar dat werd als een bijzonder geval vermeld. Bij Daniël komt de hele kwestie van een vrouw niet eens ter sprake. Er staat niet dat hij op bevel van God niet trouwde. Er staat ook niet dat hij wel trouwde. Er worden nooit kinderen van hem genoemd. Daarom was hij naar alle waarschijnlijkheid een eunuch, en zijn vrienden eveneens. Deze man was degene aan wie de koning opdracht gaf om geschikte mensen te zoeken die voor dit soort dienst konden worden aangesteld. Daarom staat er in vers 6 dat onder hen:

3

Nieuwe namen als teken van gezag

Onder hen waren uit de Judeeërs: Daniël, Hananja, Misaël en Azarja.

DANIEL 1:6

Dit zijn allemaal Hebreeuwse namen. Het hoofd van de hovelingen gaf hun Babylonische namen. Hij gaf Daniël de naam Beltsazar. Hananja gaf hij de naam Sadrach, Misaël de naam Mesach en Azarja de naam Abed-Nego. In de Hebreeuwse namen van deze mannen is de naam of het woord El verwerkt, wat God betekent, of Jahweh, wat natuurlijk de naam van de Hebreeuwse God is. In de namen die ze kregen, zijn in sommige gevallen de namen van Babylonische goden verwerkt. De naam die Daniël kreeg, Beltsazar, komt beslist van de naam Bel, een Babylonische godheid. Ook de namen Sadrach, Mesach en Abed-Nego bevatten verwijzingen naar godheden van de Babyloniërs. Je zou kunnen zeggen dat dit werd gedaan om hen te vernederen, maar dat was niet per se zo. We lezen niet dat deze mannen er bezwaar tegen hadden om met deze namen aangesproken te worden. Hoewel Daniël hierna meestal Daniël wordt genoemd, worden de andere drie mannen met hun Babylonische namen aangeduid. Dit kan moeilijk worden opgevat als een compromis van hun kant. Sadrach, Mesach en Abed-Nego worden in hoofdstuk 3 namelijk afgeschilderd als mannen die volstrekt niet bereid zijn op enig gewetenspunt een compromis te sluiten. Ze zijn zelfs bereid om zich in de vurige oven te laten werpen in plaats van dat te doen. Het kan dus niet zijn beschouwd als een afwenden van Jahweh of als ontrouw aan Hem dat ze toelieten dat hun deze namen werden gegeven.

Mensen een naam geven is voornamelijk een manier waarop iemand laat zien dat hij gezag over hen heeft. Adam gaf de dieren namen en toonde daarmee zijn gezag over hen. God gaf Abram, Jakob en anderen een nieuwe naam, onder wie Simon Petrus. Dit is eenvoudigweg een uitoefening van gezag, en iemand een naam geven is het voorrecht van iemand die gezag heeft. Ouders geven bijvoorbeeld hun kinderen een naam. Iemand een nieuwe naam geven, wijst erop dat diegene nu onder jouw gezag is gekomen en dat je hem een nieuwe naam kunt geven als je dat wilt.

Daniël en deze drie mannen waren mannen die beslist geen compromissen sloten, zoals we zullen zien. Toch beschouwden ze het blijkbaar niet als een compromis om met deze namen aangesproken te worden. Daniël zelf lijkt de naam Beltsazar niet te gebruiken. Later wordt hij door de Babyloniërs en Perzen Beltsazar genoemd, maar in het boek noemt hij zichzelf niet zo. Daniël duidt de andere mannen wel met die namen aan. De namen zijn dus blijkbaar onderling uitwisselbaar nadat ze een tweede naam hebben gekregen. Ze konden zichzelf nog steeds met hun oude naam aanduiden, en Daniël doet dat. De andere mannen doen dat niet, althans niet voor zover het is opgetekend.

4

Daniël weigert zich te verontreinigen

Daniël nu nam zich in zijn hart voor zich niet te besmetten met de gerechten van de koning of met de wijn die hij dronk. Daarom verzocht hij het hoofd van de hovelingen of hij zich niet zou hoeven te verontreinigen.

DANIËL 1:8

Blijkbaar geldt Daniëls besluit ook voor zijn vrienden. Maar het klinkt niet alsof hier wordt gezegd dat alle drie deze mannen dit besluit namen. Het klinkt alsof Daniël onder hen de geestelijke leider is. Hij besloot dat hij zich niet zou verontreinigen en inspireerde zijn vrienden blijkbaar om hetzelfde te doen. Omdat alle drie de anderen zijn genoemd, zou je verwachten dat er gewoon stond: 'Zij besloten dat zij dat niet zouden doen.' Maar specifiek Daniël wordt eruit gelicht als de man die een besluit had

genomen. Hoewel hij destijds nog jong was en hoewel hij door heidendom omringd was en onder druk zou komen te staan om zich aan heidense gewoonten aan te passen, was er een grens die hij niet zou overschrijden.

Het is moeilijk om precies te weten wat die grens was. Misschien noemde hij zichzelf daarom in het boek niet Beltsazar. Misschien wilde hij zelfs die grens niet overschrijden, terwijl de anderen dat wel deden. In dit geval was de grens die hij niet wilde overschrijden dat hij zich zou verontreinigen met voedsel dat hij als Jood niet mocht eten. Er wordt ons niet verteld wat er met dit voedsel aan de hand was waardoor het voor hem verkeerd was om ervan te eten. Misschien waren het overblijfselen van vlees dat aan afgoden was geofferd. Het is mogelijk dat Daniël geen vlees wilde eten dat aan afgoden was geofferd, hoewel dat enigszins anachronistisch is. Dat werd in een latere tijd een kwestie voor de Joden.

In de tijd van het Nieuwe Testament was het voor christenen een belangrijke kwestie of ze wel of geen vlees mochten eten dat aan afgoden was geofferd. Nergens in de wet stond dat je geen vlees mocht eten dat aan afgoden was geofferd, maar er stond wel dat je niet aan afgoderij mocht deelnemen. Als een dier dus aan een afgod was geofferd, de resten ervan op de markt werden verkocht en je ervan at, nam je niet noodzakelijkerwijs deel aan afgoderij. Maar sommige Joden vonden misschien dat dit te dicht in de buurt kwam. Ze wilden meer afstand houden van afgoden en aten geen vlees dat overgebleven was van een dier dat aan afgoden was geofferd. Dat was een veelvoorkomende vleessoort die je op de openbare markt kon kopen.

Het is mogelijk dat het eenvoudigweg de verkeerde soort vlees was. Het kan bijvoorbeeld varkensvlees zijn geweest. De Babyloniërs aten varkensvlees, maar de Joden niet. Misschien hielden de Babyloniërs er eenvoudigweg geen koosjere keuken op na. Er is ook wel geopperd dat Daniël de porties afwees die vanaf de tafel van de koning naar hem werden gestuurd. Van alle dienaren van een koning werd weliswaar verwacht dat ze te eten kregen, maar als bepaalde gerechten, lekkernijen van de tafel van de koning, naar hen werden gestuurd, zou dat erop wijzen dat de koning hun een bijzondere gunst bewees. Als ze die aannamen, stonden ze in zekere zin bij de koning in het krijt. Door zulke bijzondere gunsten aan te nemen, zouden ze op de een of andere manier verplicht zijn om altijd te doen wat de koning wilde.

Natuurlijk waren mensen sowieso verplicht om altijd te doen wat de koning wilde. Maar als zij ooit ergens tegen de koning ingingen, kon het feit dat ze zijn bijzondere gunsten hadden aangenomen tegen hen worden gebruikt: ‘Waarom neem je deze gunsten van de koning aan, maar ben je hem niet trouw?’ Er bestaat geen overeenstemming over wat er aan het voedsel van de koning, of aan het aannemen ervan, voor zorgde dat het voor Daniël een gewetenskwestie was en dat het eten ervan hem zou verontreinigen. Het belangrijkste is dat hij het als een compromis beschouwde, en het was een compromis dat hij niet bereid was te sluiten. Er staat:

5

De proef met plantaardig voedsel

God gaf Daniël genade en barmhartigheid bij het hoofd van de hovelingen. Want het hoofd van de hovelingen zei tegen Daniël: Ik ben bevreesd voor mijn heer de koning, die uw eten en uw drinken heeft vastgesteld. Want waarom zou hij zien dat uw gezichten er slechter uitzien dan die van de andere jongemannen van uw groep? U zou bij de koning mijn hoofd met schuld beladen.

DANIEL 1:9-10

Dat wil zeggen: hij is bang dat als ze alleen groenten zouden eten, wat Daniël wilde doen om geen verontreinigd vlees te eten, hij daardoor misschien niet zo gezond zou zijn. Hij zou er misschien magerder en schraler uit gaan zien, en dat zou niet als een teken van goede gezondheid en voorspoed worden beschouwd. Als de koning bij deze mannen kwam kijken en zag dat sommigen van hen niet goed gevoed waren of er in zijn ogen niet gezond en voorspoedig uitzagen, zou de man die over hen was aangesteld, deze overste van de hovelingen, zijn hoofd verliezen. Hij zou ervan beschuldigd worden dat hij zijn verantwoordelijkheid niet goed had uitgevoerd en deze mensen niet goed had gevoed. Het zou niet veel helpen om te zeggen: ‘Nou, hier hebben ze zelf om gevraagd.’ Ik denk niet dat de koning van Babel zou zeggen: ‘Nou, als ze niet wilden eten wat ik hun stuurde, dan is het natuurlijk geen wonder.’ Ik denk

dat de koning zou zeggen: 'Wie ga je gehoorzamen, mij of hen? Dit zijn gevangenen.' De man was dus echt bang dat de koning hem zou onthoofden of ter dood zou brengen als zou blijken dat hij nalatig was geweest bij het voeden van deze mensen. Daarom zei Daniël tegen de man die de overste van de hovelingen als toezichthouder over Daniël, Hananja, Misaël en Azarja had aangesteld:

Stel uw dienaren toch tien dagen op de proef, en laat men ons plantaardig voedsel geven, zodat wij dat eten, en water, zodat we dat drinken. En laat dan in uw tegenwoordigheid ons uiterlijk en het uiterlijk van de andere jongemannen, die de gerechten van de koning eten, gezien worden, en doe dan met uw dienaren naar wat u ziet.

DANIËL 1:12-13

Ze zouden een opleiding van drie jaar krijgen, wat zou betekenen dat de koning hen de komende drie jaar waarschijnlijk niet zou zien. Een proef van tien dagen zou dus geen kwaad kunnen. Laten we het proberen en zien wat er gebeurt. Als we er na tien dagen niet goed uitzien, is er nog tijd genoeg om ons vet te mesten voordat de koning ons moet zien. De man was hun dus gunstig gezind en besloot daarmee akkoord te gaan. Vers 14 zegt:

Hij luisterde naar hen in deze zaak. Tien dagen stelde hij hen op de proef. Aan het einde van die tien dagen zag men dat hun uiterlijk knapper was, en zagen zij er gezonder uit dan al de jongemannen die van de gerechten van de koning aten. Toen gebeurde het dat de kamerheer hun gerechten, en de wijn die zij moesten drinken, wegnam en dat hij hun plantaardig voedsel gaf.

DANIËL 1:14-16

6

Gezondheid, wijsheid en Gods zegen

Veel vegetariërs halen dit verhaal aan en zeggen: ‘Zie je hoeveel gezonder het is om alleen groenten te eten en geen vlees? Want na tien dagen waren ze veel gezonder, hadden ze veel meer vlees op hun botten en vertoonden ze alle tekenen van een uitstekende gezondheid, veel meer dan degenen die het vlees aten. Dat bewijst dus dat we eigenlijk geen vlees moeten eten. We moeten alleen groenten eten.’ Dat was niet Daniëls overtuiging. Daniël was geen vegetariër. Hij wilde zichzelf alleen niet verontreinigen met voedsel dat hij niet mocht eten. De Joden mochten vlees eten. Er waren reine en onreine dieren. Ze mochten de reine dieren eten, en dat deden ze ook. Een deel van hun godsdienstige plechtigheden bestond zelfs uit het braden en eten van een lam. Ze moesten vlees eten om aan de verplichtingen van hun godsdienst te voldoen. Maar Daniël zou natuurlijk geen Pascha vieren in Babel. Hij had geen familie. Hij was niet in het Heilige Land. Er zou geen reden zijn om het Pascha te vieren, en daarom hoefde hij geen vlees te eten. Hij kon groenten eten, want dan zou hij nooit verontreinigd vlees hoeven te eten. Blijkbaar hadden sommige christenen in Rome, waarschijnlijk Joodse christenen, dezelfde overtuiging. In Romeinen hoofdstuk 14 zegt Paulus dat de ene mens alles eet, terwijl een andere mens, die een zwakker geweten heeft, alleen groenten eet. Dat betekent niet dat vegetarisme een belangrijke opvatting in de vroege gemeente was. Waarschijnlijk vonden Joodse christenen die in Rome woonden en die niet altijd gemakkelijk konden nagaan of het vlees dat ze kochten van een koosjere slager kwam, het eenvoudigweg beter om helemaal geen vlees te eten. Ze vermeden zo de mogelijkheid dat ze vlees zouden eten waaruit het bloed niet goed was weggevoerd, zoals de Joden vereisen, of vlees dat aan afgoden geofferd was, wat vaak werd verkocht. Om er zeker van te zijn, vermeden ze al het vlees. Niet omdat ze tegen het eten van vlees waren, maar omdat ze geen enkel risico wilden lopen dat ze de verkeerde soort vlees zouden eten. Dat is waarschijnlijk ook Daniëls standpunt hier. Hij was niet tegen het eten van vlees. Dat ze aan het einde van de tien dagen gezonder waren, kan wel of niet het gevolg van hun voedsel zijn geweest. Ik denk dat we in dit geval misschien moeten begrijpen dat God hun goede gezondheid zo had beschikt dat ze rein mochten blijven. Net zoals er in het boek Daniël nog veel andere bovennatuurlijke voorzieningen van God zijn, waaronder dat Hij hen in leven

hield in een vurige oven of in een leeuwenkuil. Er wordt ons niet verteld dat dit een wonder was, maar dat kan het wel zijn geweest. Alleen groenten eten maakt iemand op zichzelf niet dikker en voller van vlees dan vlees eten. Het is dus heel goed mogelijk dat dit ons niet eens wordt voorgesteld als een beter voedingspatroon voor gezondheid en een krachtige gezondheid. Het gaat er in werkelijkheid om dat God hun verlangen om onbedorven te blijven eerde. Wat deze vier jonge mannen betreft, God gaf hun kennis en bekwaamheid in alle literatuur:

Aan deze vier jongemannen nu gaf God kennis en verstand van allerlei geschriften, en wijsheid, en Daniël gaf Hij inzicht in allerlei visioenen en dromen.

DANIËL 1:17

Ze leerden dus allemaal snel. Ze leerden de taal vloeiend spreken en raakten goed thuis in de literatuur van de Babyloniërs. Maar Daniël was blijkbaar de enige van hen die werkelijk het vermogen had om dromen en visioenen uit te leggen.

Nu, aan het einde van de tijd waarvan de koning had gezegd dat ze daarna bij hem gebracht moesten worden, wat vermoedelijk na drie jaar opleiding is, bracht het hoofd van de hovelingen hen bij Nebukadnezar. Toen ondervroeg de koning hen, en onder hen allen werd niemand gevonden zoals Daniël, Hananja, Misaël en Azarja. Daarom traden zij in dienst van de koning. Dit is de laatste keer dat die drie mannen bij deze namen worden genoemd. Hierna zullen ze volgens mij bij hun Babylonische namen worden genoemd. Ik denk niet dat ze nog vaker Misaël, Azarja en Hananja worden genoemd. En zo traden zij in dienst van de koning. Er staat dat de koning hen in alle zaken van wijsheid en inzicht waarover hij hen ondervroeg, tien keer beter bevond dan alle magiërs en astrologen in heel zijn rijk.

En Daniël bleef tot het eerste jaar van koning Kores.

DANIËL 1:21

Dat is natuurlijk heel lang hierna. Van 602 voor Christus — dat wil zeggen, na drie jaar opleiding — tot 539 voor Christus hebben we het over 64 jaar of zoiets. Zijn loopbaan in dienst van de koningen duurde dus meer dan zestig jaar.

7

Een vast voornemen tegen compromissen

Het voornaamste punt van hoofdstuk 1 was te laten zien dat Daniël en deze mannen een geweten hadden dat ze niet zouden schenden. Dit wordt natuurlijk een aantal keren een kwestie in de latere verhalen, vooral in dat van de vurige oven en dat van de leeuwenkuil. Ze staan onder druk en worden met de dood bedreigd om compromissen te sluiten waarmee ze naar hun geweten niet kunnen instemmen. Maar ze zouden rein blijven, zelfs met de dood voor ogen, terwijl hun in feite werd gevraagd iets te doen wat de samenleving helemaal niet zo vreemd zou vinden en ook niet als zo'n groot compromis zou beschouwen. Buigen voor een beeld — iedereen deed dat, behalve goede Joden. Maar de cultuur moet het heel vreemd hebben gevonden dat zij weigerden zoiets te doen, vooral wanneer hun leven op het spel stond.

Maar ze zouden vasthouden aan wat hen onderscheidde. Ze maakten deel uit van een tegencultuur, een Joodse tegencultuur in Babylon. En door hun leven zouden ze blijven getuigen van het onderscheid tussen de Joodse manier van leven en de heidense manier. Ze slaagden daarin omdat, zoals vers 8 zegt, Daniël zich in zijn hart had voorgenomen. Die formulering wil ik niet te snel voorbijgaan zonder erover na te denken. Ze spreekt namelijk van een vastberadenheid, een voornemen, dat veel christenen volgens mij niet hebben.

Ik denk dat de meeste mensen helemaal geen voornemen hebben. Ik denk dat de meeste mensen gewoon meegaan met wat er gebeurt. Ik weet niet of veel mensen hun dag ingaan met de gedachte: „Ik heb een voornemen. Ik heb besloten dat ik dit wel ga doen en dat niet.” De meeste mensen hebben algemene waarden en ethische normen. Soms komen ze in situaties terecht waarin die ethische normen in werking moeten treden, en dan blijven ze eraan trouw. Andere keren niet zozeer. Maar veel mensen bekijken het gewoon van geval tot geval. Daniël daarentegen had iets wat zijn leven beheerste. Dat was een voornemen dat hij in zijn hart had opgevat: „Ik zal waarschijnlijk de rest van mijn leven in Babylon wonen, maar ik laat mij er niet door verderven. Ik blijf vasthouden aan dezelfde waarden, dezelfde ethische normen en dezelfde maatstaven die ik zou hebben als ik thuis was, waar ik in de tempel God aanbad, te midden van mijn Joodse familie, enzovoort.”

Hoewel geen van die mensen daar aanwezig was om hem ter verantwoording te roepen, wist hij zich in zijn hart tegenover God verantwoordelijk. Daarom nam hij een vast besluit. Vaak beseffen we niet dat we dat kunnen doen. We kunnen eenvoudig een vast besluit nemen: „Ik ga niet op deze manier zondigen. Ik ga niet toegeven aan deze praktijken waartoe iedereen mij onder druk zet.” De gedachte dat jij in feite zelf over deze beslissingen gaat, is veel mensen vreemd. Sommige mensen denken gewoon: „Wat kon ik doen? Ik stond onder druk.”

8

Aäron en Saul bezwijken onder druk

Dat deed Aäron toen ze zeiden:

Toen het volk zag dat het lang duurde voor Mozes van de berg afdaalde, kwam het volk bijeen bij Aäron, en zij zeiden tegen hem: Sta op, maak voor ons goden die vóór ons uit gaan, want die Mozes, de man die ons uit het land Egypte geleid heeft — wij weten niet wat er met hem gebeurd is.

EXODUS 32:1

Dus deed Aäron dat. En toen Mozes Aäron ermee confronteerde, zei hij:

Toen zei Aäron: Laat mijn heer niet in woede ontsteken. Ú kent dit volk, dat het in het kwaad verstrikt zit. Zij zeiden namelijk tegen mij: Maak voor ons goden die vóór ons uit gaan, want die Mozes, de man die ons uit het land Egypte heeft geleid — wij weten niet wat er met hem gebeurd is. Toen zei ik tegen hen: Wie goud heeft, moet dat afrukken en aan mij geven. En ik gooide het in het vuur en dit kalf kwam tevoorschijn.

EXODUS 32:22-24

Dat zei Saul toen hij Samuel niet gehoorzaamde en niet alle Amalekieten doodde.
Hij zei:

Saul zei: Die heeft men van de Amalekieten meegebracht, want het volk heeft de beste schapen en runderen gespaard om de HEERE, uw God, te offeren, maar het overige hebben wij met de ban geslagen.

1 SAMUEL 15:15

Met andere woorden, er zijn mensen die schijnen te denken dat dit een excuus is. Ik had het juiste kunnen doen, maar de mensen wilden niet dat ik dat deed. Ik stond onder druk. Zo zijn de meeste godsdienstige mensen. Saul was een godsdienstig man. Wat hem in de problemen bracht, was in feite dat hij een offer bracht, dat hij dieren in leven liet om ze als offer te brengen. Dat is iets godsdienstigs. Aäron deed iets godsdienstigs. Hij maakte een beeld en leidde de mensen in de aanbidding van Jahweh met behulp van een beeld. Geen van beide dingen was juist, maar ze deden ze onder druk.

Godsdienstige mensen passen zich vaak aan verkeerd gedrag aan, terwijl ze beter zouden moeten weten, en misschien ook beter weten. Maar voor hen vormt de druk van andere mensen, van de samenleving of van wat dan ook, een excuus. Het is mijn excuus. Uit mezelf zou ik het niet hebben gedaan, maar mijn vrienden hebben me ertoe gebracht. Mijn vrienden bedreigden me of haalden me over. Zij brachten me in verleiding. Nou en? Als je als Daniël was geweest en je in je hart had voorgenomen niet te doen wat verkeerd is, zou het niet uitmaken hoeveel druk mensen op je uitoefenden. Daniël en zijn vrienden kwamen onder grote druk te staan, maar ze waren vastbesloten. Dat is wat iedereen nodig heeft die in een heidense wereld leeft: hoe verkeerd of vreemd de heidense wereld het ook vindt, en hoezeer zelfs mijn vrienden compromissen hebben gesloten en willen dat ik dat ook doe, ik heb mij in mijn hart voorgenomen dat ik die weg niet zal inslaan.

9

Daniëls gave en de datering van hoofdstuk 2

In het eerste hoofdstuk wordt ons verteld waarom we zien dat deze mannen geen concessies doen, niet alleen bij deze gelegenheid, maar ook in de hoofdstukken die volgen. Hoofdstuk 2 is niet een van die hoofdstukken waarin we lezen over hun weigering om concessies te doen. Maar het is wel een hoofdstuk waarin we een voorbeeld hebben van Daniëls eerdergenoemde bekwaamheid in het uitleggen van dromen en visioenen, een bijzondere gave die Daniël had. Hoofdstuk 1, vers 17, zegt:

Aan deze vier jongemannen nu gaf God kennis en verstand van allerlei geschriften, en wijsheid, en Daniël gaf Hij inzicht in allerlei visioenen en dromen.

DANIEL 1:17

Tegen het einde van dit verhaal wordt Daniël bij Nebukadnezar geroepen, niet als eerste, maar als laatste. Als hij eenmaal daar is, maakt hij zo'n indruk dat hij voortaan voor Nebukadnezar blijft staan. Toch lezen we in hoofdstuk 1 dat ze na drie jaar opleiding voor de koning werden gebracht. Maar dit is het tweede jaar van koning Nebukadnezar. Hoe brengen we dit met elkaar in overeenstemming?

Hoofdstuk 1 geeft aan dat deze mannen in het eerste jaar van koning Nebukadnezar apart werden gezet voor een driejarig opleidingsprogramma. Hoofdstuk 1 zegt dat ze aan het einde van die tijd, dus aan het einde van drie jaar, voor Nebukadnezar werden gebracht. De indruk is dat dit de eerste keer was dat ze hem zagen. Hij ondervroeg hen namelijk en stelde vast dat ze tienmaal wijzer waren dan al hun metgezellen die hetzelfde opleidingsprogramma hadden doorlopen. Ze waren de besten van hun klas.

Maar dit is nu het tweede jaar van Nebukadnezar, en aan het einde van dit verhaal lijkt Daniël niet alleen aan Nebukadnezar te worden voorgesteld, maar ook in de tegenwoordigheid van Nebukadnezar dienst te blijven doen. Er lijkt hier dus sprake te zijn van een tegenstrijdigheid. Sommige mensen denken dat Daniël vanwege deze droom voortijdig uit zijn opleiding werd gehaald. Maar ook dat lijkt niet overeen te komen met de bewoordingen aan het einde van hoofdstuk 1.

In een commentaar, volgens mij het commentaar van Adam Clarke, werd geopperd dat Nebukadnezar de eerste twee jaar van zijn regering regeerde terwijl zijn vader nog leefde, als een soort mederegent met zijn vader. De dood van zijn vader vormde vervolgens het begin van Nebukadnezars regering als alleenheerser, en dit was het tweede jaar van die regering. Met andere woorden, het eerste jaar van Nebukadnezars regering begon nadat Daniël al was weggevoerd. Dit zou in feite rond het jaar 600 zijn, ongeveer vijf jaar nadat Daniël in ballingschap was weggevoerd. Dat is wat er wordt geopperd. Dit is misschien het antwoord.

Wanneer er staat dat het het tweede jaar van Nebukadnezars regering was, kan daarmee het tweede jaar van zijn alleenheerschappij na de dood van zijn vader bedoeld zijn, toen hij de troon niet langer deelde. Daar zullen we van uitgaan, aangezien ik geen betere oplossing weet. Dit zou dus na de drie jaar opleiding zijn, en waarschijnlijk nadat hij nog ongeveer een jaar samen met de andere wijzen dienst had gedaan. Maar niet noodzakelijkerwijs in dezelfde bevoorrechte positie die hij na dit verhaal zou hebben.

10

De koning eist droom én uitleg

Nebukadnezar had een droom. Hij werd er wakker van en was zeer verontrust, maar hij kon zich niet herinneren wat de droom was, of dat beweerde hij tenminste. Of hij kon het zich niet herinneren, of hij stelde de wijzen op de proef om te zien of ze werkelijk iets wisten. Hij beweerde dat hij zich niet kon herinneren wat de droom was.

Toen zei de koning dat men de magiërs, de bezweerders, de tovenaars en de Chaldeeën moest roepen om de koning zijn dromen bekend te maken. Zij nu kwamen en gingen vóór de koning staan. De koning zei tegen hen: Ik heb een droom gehad, en mijn geest is zo verontrust dat ik die droom wil weten. Toen spraken de Chaldeeën tot de koning, in het Aramees: O koning, leef in eeuwigheid! Vertel uw dienaren de droom, dan zullen wij de uitleg ervan te kennen geven.

DANIËL 2:2-4

Dit hoofdstuk is trouwens in het Aramees geschreven. Dat geldt voor hoofdstuk 2 tot en met 7.

De koning antwoordde en zei tegen de Chaldeeën: De zaak staat wat mij betreft vast. Als u mij de droom en de uitleg ervan niet laat weten, zult u in stukken worden gehouwen, en zullen uw huizen tot een mesthoop worden gemaakt.

DANIËL 2:5

Deze verklaring werd niet uitgevoerd, omdat de omstandigheden veranderden. Maar dit is een voorbeeld van het feit dat de koningen van Babylon zo'n bevel konden uitvaardigen en het vervolgens konden intrekken. De koningen van Perzië konden dat niet. Daarom moest Darius Daniël in de leeuwenkuil werpen.

De koning antwoordde en zei: Ik weet zeker dat u tijd probeert te winnen, omdat u ziet dat de zaak wat mij betreft vaststaat. Als u mij de droom niet laat weten, dan is er voor u maar één vonnis! U hebt met elkaar afgesproken om een leugenachtig en bedrieglijk woord tegen mij te zeggen, totdat de tijd zou veranderen. Daarom, vertel mij de droom, dan weet ik dat u mij ook de uitleg ervan te kennen kunt geven.

DANIEL 2:8-9

Dit is een redelijk billijke eis die hij stelt. Hij is wakker geworden uit een droom waarvan hij intuïtief weet dat die belangrijk is. De betekenis ervan is zeer belangrijk. Waarschijnlijk herinnert hij zich de droom wel, maar hij stelt hen op de proef om te zien of zij hem kunnen vertellen, want dat zou werkelijk bovennatuurlijk zijn. Hij wil een gezaghebbend antwoord, niet iemand die doet alsof hij gezag heeft. Iedereen kan een droom horen en er een of andere betekenis aan toekennen. Als mensen heel slim zijn, kunnen ze zeer diepzinnig klinken. Maar hoe zou je ooit weten of ze werkelijk door God geïnspireerd waren? Hoe zou je weten of ze het werkelijk bij het rechte eind hadden? In dit geval wilde hij enig bewijs dat ze werkelijk konden waarmaken wat ze beweerden, dat ze werkelijk meer waren dan alleen maar charlatans. Als ze bovennatuurlijk inzicht in dingen hadden, laat ze dan door middel van dat soort inzicht te weten komen wat de droom was. Als ze dat konden, zou het duidelijk zijn dat hij ook op hun uitleg kon vertrouwen.

11

Hoe God door dromen kan spreken

Het is interessant dat de Bijbel, als we over dromen nadenken, inderdaad zegt dat dromen een middel zijn waardoor God dingen aan mensen openbaart. God zei:

Hij zei: Luister toch naar Mijn woorden! Als iemand onder u een profeet is, maak Ik, de HEERE, Mij door een visioen aan hem bekend, spreek Ik met hem door een droom.

NUMERI 12:6

Zelfs in Handelingen hoofdstuk 2, toen de Geest werd uitgestort, zei Petrus:

En het zal zijn in de laatste dagen, zegt God, dat Ik zal uitstorten van Mijn Geest op alle vlees; en uw zonen en uw dochters zullen profeteren, uw jongemannen zullen visioenen zien en uw ouderen zullen dromen dromen.

HANDELINGEN 2:17

Dromen en visioenen maken dus deel uit van Gods manier om dingen te openbaren, zowel in het Oude Testament als in het Nieuwe. Petrus en Paulus hadden allebei dromen en visioenen waardoor God tot hen sprak. Dat gold natuurlijk ook voor Jozef en Daniël en anderen. Toch wekt de Bijbel niet de indruk dat God telkens wanneer je een droom hebt tot je spreekt. Misschien zeg je: „Hoe zou ik het verschil weten?” Dat is een goede vraag, want sommige dromen zijn gewoon onzinnig en andere dromen lijken diepzinnig. Hoe weet je welke dat werkelijk zijn? Misschien probeert God je iets te vertellen.

Mijn opvatting is dat een droom in verreweg de meeste gevallen helemaal niets te maken heeft met enige openbaring van God. Ik denk dat dromen uit allerlei bronnen kunnen voortkomen. Ik weet zeker dat iets wat je gegeten hebt, iets waarover je hebt nagedacht of iets waarover je je zorgen maakt, de inhoud van dromen kan voortbrengen. Het is zelfs mogelijk dat de duivel je in dromen kan kwellen, lijkt mij. Ik

heb gevallen gekend waarin dat zo leek te zijn. Het is ook zo dat God in dromen kan spreken. Dromen kunnen allerlei bronnen hebben, maar mijn indruk is dat dromen slechts bij tamelijk zeldzame gelegenheden werkelijk van God komen.

12

Een droom van God herkennen

Maar hoe zou je dat weten? Vanuit de Bijbel kan ik daar eigenlijk geen antwoord op geven, behalve aan de hand van dit geval en het geval van de farao. Deze mannen hadden dromen die, naar later bleek, van God kwamen, en toen ze wakker werden, voelden ze dat aan. Toen ze wakker werden, beseften ze: „Dat was niet zomaar een nare droom. Dat was een belangrijke droom. Ik moet al mijn raadgevers laten komen om mij te vertellen wat hij betekent.” De farao deed hetzelfde in de tijd van Jozef, en Nebukadnezar deed het hier. Deze mannen werden wakker uit hun dromen en zeiden niet alleen maar: „Tjonge, dat was een vreemde droom.” Ze werden wakker met dit gevoel: „Ik moet weten wat dit betekent. Dit is iets belangrijks.”

Zelf heb ik maar heel weinig dromen gehad waarvan ik zou zeggen dat God ze mij gaf. Ik denk dat het er in mijn leven ongeveer drie zijn geweest, misschien vier. Elk daarvan maakte mij daadwerkelijk iets over iemand duidelijk dat ik niet wist, maar wel moest weten. Dat was heel belangrijk. Het was informatie die mijn leven veranderde. Het had te maken met de richting van mijn bediening en mijn leven. Het had te maken met de openbaring van iets over iemand anders, terwijl ik helemaal geen argwaan tegenover die persoon koesterde. In de droom deed die persoon iets waarvan ik, als ik wakker was, zelfs nooit zou hebben vermoed dat die persoon het zou doen. Toen ik hen ermee confronteerde, bleek het te kloppen. In deze gevallen moest ik zeggen: „Ik denk dat God Degene is Die mij dit heeft laten zien.” In elk van die gevallen wist ik van tevoren, voordat ik het bevestigd had, dat het van God kwam. Ik werd echt verontrust wakker.

Het is iets heel subjectiefs, maar ik word elke nacht wakker nadat ik dromen heb gehad. Soms denk ik: „Dat was een vreemde droom”, of: „Dat was een nare droom”, of ik herinner me niet eens wat de droom was, maar ik weet vrijwel zeker dat ik een of andere droom heb gehad. Hij was gewoon niet belangrijk. Maar bij een paar

gelegenheden werd ik wakker en voelde het alsof ik badend in het zweet wakker werd, omdat de droom zo levendig en belangrijk was, en hij bleek waar te zijn. In dat opzicht kan ik mij in Nebukadnezar herkennen.

De meeste van mijn dromen zijn niet bijzonder. De meeste van mijn dromen komen niet van God. Maar bij de paar waarvan ik geloof dat ze wel van God kwamen, weet je het wanneer je wakker wordt. Sterker nog, ze maken je wakker. Het is alsof je het zelfs in de droom al weet. Zodra je wakker wordt, vertelt God je dat dit geen gewone droom is. Dit is iets wat God meedeelt. Nebukadnezar, die God niet eens kende, had dat gevoel. En dus, als hij een droom van de andere kant had gekregen, van een bovennatuurlijke bron die iets openbaarde, wilde hij niet dat bedriegers of charlatans hem bedrieglijke uitleggingen gaven. Hij wilde er zeker van zijn dat ze werkelijk toegang hadden tot bovennatuurlijke kennis. Vertel me dus wat de droom is. Dat zal bewijzen dat ik kan vertrouwen op wat jullie zeggen wanneer jullie mij vertellen wat hij betekent.

13

Het doodvonnis over de wijzen van Babel

Vers 10 zegt dat de Chaldeeën de koning antwoordden en zeiden:

De Chaldeeën antwoordden in de tegenwoordigheid van de koning en zeiden: Er is geen mens op de aardbodem die de zaak van de koning te kennen zou kunnen geven. Daarom is er ook geen koning, hoe groot of machtig ook, die een zaak als deze gevraagd heeft van welke magiër, bezweerder of Chaldeeër dan ook.

DANIËL 2:10

Nou, dat kan waar zijn, maar Nebukadnezar was niet het soort man dat zich door zijn dienaren liet terechtwijzen. Ze zeiden:

Want de zaak waar de koning om vraagt, is te moeilijk. Er is niemand anders die het in de tegenwoordigheid van de koning te kennen kan geven dan de goden, die hun verblijf niet bij de schepselen hebben.

DANIËL 2:11

Daarom werd de koning boos en zeer woedend, en hij gaf bevel om alle wijzen van Babel om te brengen. Het besluit werd dus uitgevaardigd en men begon de wijzen te doden. Ook zocht men Daniël en zijn metgezellen om hen te doden. Volgens deze formulering lijken sommige wijzen daadwerkelijk te zijn terechtgesteld voordat Daniël ervan op de hoogte werd gebracht. De koning had waarschijnlijk wel honderden of duizenden wijzen op een lijst staan van mensen die hij kon oproepen. Hij besloot zich van hen allemaal te ontdoen. Hij was zo teleurgesteld in hen, zo gedesillusioneerd. In een zaak die zo belangrijk was, konden ze echt op geen enkele manier aantonen dat ze ook maar enig gezag hadden om te spreken.

Maar natuurlijk kwamen de boodschappers naar Daniël en Sadrach, Mesach en Abed-Nego. Ze woonden blijkbaar bij elkaar, en de soldaten kwamen naar het huis om hen te arresteren en te doden. En er staat in vers 14:

Toen wendde Daniël zich met raad en verstandige woorden tot Arioch, het hoofd van de lijfwacht van de koning, die was uitgetrokken om de wijzen van Babel ter dood te brengen.

DANIËL 2:14

Hij antwoordde en zei tegen Arioch, de bevelhebber van de koning:

Hij nam het woord en zei tegen Arioch, de bevelhebber van de koning: Waarom is dit bevel van de koning zo overhaast uit gegaan? Toen liet Arioch Daniël de zaak weten.

DANIËL 2:15

Toen maakte Arioch het besluit aan Daniël bekend. Dus ging Daniël naar binnen en vroeg de koning hem tijd te geven, zodat hij de koning de uitleg kon vertellen.

Nu lijkt het erop dat Daniël al een bepaalde positie had, zoals aan het einde van hoofdstuk 1, waar erkend wordt dat hij tot de wijzen behoort, tien keer wijzer is dan anderen in het koninkrijk en de koning dient. Daarom lijkt Arioch zich in zekere zin natuurlijk naar hem te schikken. Hij zegt: „Geef me wat tijd, dan ga ik hierover met de koning praten.” Het klinkt alsof Daniël iemand was die het oor van de koning had, die een onderhoud met de koning kreeg wanneer hij dat wilde. En hier is een man die gestuurd is om hem te arresteren en te doden, en Daniël kan hem ertoe overhalen daar even mee te wachten. „Kom, geef me even respijt. Je kunt me doden als ik dit niet met de koning kan oplossen.” Dat je kunt onderhandelen met de soldaat die gekomen is om je terecht te stellen, doet vermoeden dat je in die samenleving al een gerespecteerd man bent. En ik geloof dat Daniël dat waarschijnlijk was. Hij kon naar binnen gaan om met de koning te praten en een verzoek te doen. Niet iedereen kon dat zomaar doen.

14

Gebed, openbaring en lofprijzing

Dus ging Daniël naar de koning en vroeg hem tijd te geven, zodat hij de koning de uitleg kon vertellen. Toen ging Daniël naar zijn huis en maakte het besluit bekend aan Hananja, Misaël en Azarja, zijn metgezellen. Sorry, ze worden hier weer zo genoemd. Pas in hoofdstuk 3 worden ze bij hun Babylonische namen genoemd. Mijn fout. En ze zouden om barmhartigheid van de God van de hemel vragen met betrekking tot dit geheim, zodat Daniël en zijn metgezellen niet met de rest van de wijzen van Babel

zouden omkomen. Toen werd het geheim in een nachtelijk visioen aan Daniël geopenbaard. Dus zegende Daniël God, de God van de hemel. En Daniël antwoordde en zei:

Daniël nam het woord en zei: De Naam van God zij geloofd van eeuwigheid tot in eeuwigheid, want van Hem is de wijsheid en de kracht. Hij verandert de tijden en tijdstippen, Hij zet koningen af en stelt koningen aan, Hij geeft de wijsheid aan wijzen, de kennis aan wie verstand hebben. Hij openbaart diepe en verborgen dingen, Hij weet wat in het duister is, want het licht woont bij Hem. U, God van mijn vaders, dank en prijs ik, omdat U mij wijsheid en kracht hebt gegeven, en mij nu hebt laten weten wat wij van U hebben verzocht, want U hebt ons de zaak van de koning laten weten.

DANIËL 2:20-23

Dus Daniël prijst God natuurlijk om Zijn soevereiniteit over alle dingen. Hij is Degene Die wijsheid geeft aan mensen die wijsheid hebben. Hij is Degene Die koningen verheft en hen ten val brengt. Noch Nebukadnezar, noch de wijzen hebben iets wat God hun niet gegeven heeft, en God heeft alles volledig onder controle. Maar God heeft in dit geval Daniël en zijn vrienden daadwerkelijk, via hem, het antwoord gegeven dat hun leven zou redden. Dus:

15

Daniël verschijnt voor Nebukadnezar

Daarom trad Daniël binnen bij Arioch, die de koning had aangesteld om de wijzen van Babel om te brengen. Hij ging naar hem toe en zei het volgende tegen hem: Breng de wijzen van Babel niet om. Breng mij bij de koning, zodat ik de koning de uitleg te kennen kan geven.

DANIËL 2:24

Toen bracht Arioch Daniël snel voor de koning. Hij wist dat hij de kip met de gouden eieren had gevonden en waarschijnlijk door de koning beloond zou worden omdat hij iemand had ontdekt die aan de eisen van de koning kon voldoen, terwijl niemand daartoe in staat leek te zijn. Hij bracht Daniël snel voor de koning en zei tegen hem:

Toen bracht Arioch Daniël met spoed bij de koning en zei het volgende tegen hem: Ik heb onder de ballingen uit Juda een man gevonden die de koning de uitleg zal laten weten.

DANIËL 2:25

De koning antwoordde en zei tegen Daniël, wiens naam Beltsazar was:

De koning antwoordde en zei tegen Daniël — zijn naam was Beltsazar —: Bent u in staat mij de droom te laten weten die ik gezien heb, en de uitleg ervan? Daniël antwoordde in de tegenwoordigheid van de koning en zei: De verborgenheid die de koning vraagt, kunnen wijzen, bezweerders, magiërs en toekomstvoorspellers de koning niet te kennen geven. Maar er is een God in de hemel Die verborgenheden openbaart. Hij heeft koning Nebukadnezar laten weten wat er in later tijd gebeuren zal. Uw droom en de visioenen die u voor ogen kwamen op uw bed, zijn deze:

DANIËL 2:26-28

Let er nu op dat hij zei dat dit dingen zijn die in de laatste dagen zouden gebeuren. Omdat sommige Bijbellezers denken dat de laatste dagen de eindtijd betekenen, het einde van de wereld, hebben ze gemeend dat deze droom geacht wordt door te lopen tot het einde van de wereld en ons dingen over de eindtijd te vertellen. Maar „latere tijden” of „laatste dagen” betekent gewoon tijden die later zijn dan de tijd waarin de mensen leven — een toekomstige tijd. Het is eenvoudigweg een uitdrukking die „in de toekomst” betekent. Deze dingen zouden in de toekomst plaatsvinden, maar niet noodzakelijk aan het einde van de wereld. Hij zegt:

Dit is uw droom.

Vers 29:

Terwijl u, o koning, op uw bed lag, kwamen er gedachten in u op over wat hierna gebeuren zal. En Hij Die de verborgenheden openbaart, heeft u laten weten wat er gebeuren zal.

DANIËL 2:29

Hij zal hem dus niet alleen zijn droom kunnen vertellen. Hij kan hem ook vertellen waarover hij nadacht voordat hij ging slapen. Toen je op je bed lag, klaar om te gaan slapen, vroeg je je af wat er in de toekomst zou gebeuren, en daar gaat de droom over.

Mij nu, aan mij is deze verborgenheid geopenbaard, niet door een wijsheid die in mij is boven alle levenden, maar daarom dat men de koning de uitleg ervan zou laten weten en dat u de gedachten van uw hart zou weten.

DANIËL 2:30

Hij zegt dus: „Ik ben echt niet zo slim.” Hij was waarschijnlijk de slimste man in Babylon, maar hij zegt: „Het komt niet doordat ik slim ben. Het komt doordat God onze levens wilde redden, omdat God aan onze kant staat. Hij heeft mij deze informatie gegeven, zodat wij niet terechtgesteld zouden worden.”

16

Het beeld en de opeenvolgende koninkrijken

U, o koning, keek toe, en zie: een groot beeld. Dit beeld was hoog, de glans ervan uitzonderlijk. Het stond voor u. De aanblik ervan was schrikwekkend. Het hoofd van dit beeld was van goed goud, zijn borst en zijn armen waren van zilver, zijn buik en zijn dijen van brons, zijn benen van ijzer, zijn voeten gedeeltelijk van ijzer, gedeeltelijk van leem. Hier keek u naar, totdat er, niet door mensenhanden, een steen werd afgehouden. Die trof dat beeld aan zijn voeten van ijzer en leem, en verbrijzelde die. Toen werden het ijzer, het leem, het brons, het zilver en het goud tegelijk verbrijzeld. Ze werden als kaf op een zomerdorsvloer. De wind voerde ze weg, zodat er geen spoor van terug gevonden werd. Maar de steen die het beeld getroffen had, werd tot een grote berg en vulde de hele aarde.

DANIËL 2:31-35

Dit is de droom. Nu zullen wij de uitleg ervan in de tegenwoordigheid van de koning vertellen: U, o koning, bent een koning der koningen, want de God van de hemel heeft u het koningschap, macht, sterkte en eer gegeven. Overal waar de mensenkinderen wonen, heeft Hij de dieren van het veld en de vogels in de lucht in uw hand gegeven. Hij heeft u aangesteld tot heerser over dit alles. U bent dat gouden hoofd.

DANIËL 2:36-38

Dat zou de borst van zilver zijn.

Na u zal een ander koninkrijk opkomen, lager in waarde dan het uwe. Daarna nog een ander, het derde koninkrijk, van brons, dat heersen zal over de hele aarde.

DANIËL 2:39

Nu betekent „over heel de aarde” natuurlijk niet over de planeet aarde, maar over de hele beschaafde wereld die zij destijds kenden. Het is een hyperbool, maar het blijft een feit dat vrijwel ieder land dat binnen bereik lag, door Babylon was veroverd. De volgende koninkrijken zouden over dezelfde gebieden heersen en die van Babylon erven. Er zou een ander koninkrijk komen, minder machtig dan het zijne, en daarna een derde, van brons.

En het vierde koninkrijk zal sterk zijn als ijzer, want het ijzer verbrijzelt en vergruist alles. Juist zoals het ijzer alles verplettert, zo verbrijzelt en verplettert dit koninkrijk alles.

DANIËL 2:40

Dat zijn de benen van ijzer.

Dat u verder de voeten en de tenen, gedeeltelijk van leem van een pottenbakker en gedeeltelijk van ijzer, gezien hebt — dat zal een verdeeld koninkrijk zijn. Het zal iets hebben van de hardheid van ijzer — juist daarom zag u ijzer vermengd met modderig leem. En de tenen van de voeten, gedeeltelijk van ijzer en gedeeltelijk van leem — dat koninkrijk zal gedeeltelijk sterk zijn en gedeeltelijk broos. Dat u gezien hebt ijzer vermengd met modderig leem — ze zullen zich door menselijk zaad vermengen, maar ze zullen zich niet aan elkaar hechten, zoals ijzer zich niet vermengt met leem.

DANIËL 2:41-43

In de dagen van die koningen zal de God van de hemel echter een Koninkrijk doen opkomen dat voor eeuwig niet te gronde zal gaan en waarvan de heerschappij niet op een ander volk zal overgaan. Het zal al die andere koninkrijken verbrijzelen en tenietdoen, maar zelf zal het voor eeuwig standhouden. Daarom hebt u gezien dat, niet door mensenhanden, uit de berg een steen werd afgehouden, die het ijzer, brons, leem, zilver en goud verbrijzelde. De grote God heeft de koning laten weten wat er hierna geschieden zal. De droom is waar en de uitleg ervan betrouwbaar.

DANIËL 2:44-45

17

Bovennatuurlijke bevestiging herkennen

We zullen het over de betekenis van de droom hebben, maar laten we eerst het hoofdstuk afmaken. Toen wierp koning Nebukadnezar zich met zijn gezicht ter aarde en strekte hij zich voor Daniël uit. Hij gaf bevel dat men hem een offer en reukwerk moest aanbieden. We lezen niet dat Daniël dit aannam. We weten dat Cornelius zich op dezelfde manier tegenover Petrus gedroeg, en Petrus zei:

Sta op. Ik ben net als jij een mens.

We horen hier niet dat Daniël de koning terechtwijst, maar dat betekent niet dat Daniël goedkeurde wat de koning deed. De koning antwoordde Daniël en zei:

De koning antwoordde Daniël en zei: Waarlijk, uw God is de God der goden en de Heere der koningen. Hij openbaart verborgenheden, zodat u déze verborgenheid kon openbaren.

DANIËL 2:47

Het is duidelijk dat Nebukadnezar de droom herkende als de droom die hij had gehad, en dat was voor hem uiterst verbazingwekkend. Toen kon hij de uitleg vertrouwen. Ik sta altijd wantrouwig tegenover mensen die zeggen dat ze een woord van de Heere voor mij hebben. Ik zeg niet dat mensen nooit een woord van de Heere hebben. Ik zeg alleen dat ik er altijd wantrouwig tegenover sta. Ik leef al lang genoeg om mensen te hebben horen zeggen: 'God heeft mij dit verteld,' of: 'God heeft mij dat verteld,' of iemand zegt: 'Ik heb een woord van de Heere voor je,' terwijl ze gewoon hun eigen mening verkondigen. Toch geloof ik dat er werkelijk zoiets bestaat als de echte profetische gave. En ik zou willen dat er minder mensen beweerden namens God te spreken terwijl dat niet zo is, zodat we beter zouden kunnen weten wie we kunnen vertrouwen.

God kent mijn wantrouwen op dat gebied, en er is een tijd geweest dat een man werkelijk een woord voor mij had. Dat was in Santa Cruz, toen ik bij Calvary Chapel was. Ik was bij een vergadering van de oudsten in het huis van een van de oudsten, en de telefoon ging. Een man uit de gemeente belde. Ik kende hem van naam, maar ik kende hem niet erg goed. Ik kende hem niet persoonlijk en had nooit tijd met hem doorgebracht. Maar ik wist dat hij af en toe profetieën uitsprak in de gemeente.

Ik ben jarenlang in charismatische gemeenten geweest en heb door de jaren heen misschien wel honderden keren profetieën gehoord. Bij veel daarvan wist ik nooit wat ik ervan moest denken. Bij ontzettend veel profetieën is mijn eerste indruk: 'Dit is gewoon een man die uit zijn nek kletst. Hij heeft niet werkelijk een woord van de Heere.' Natuurlijk kan ik dat niet altijd beoordelen, maar de Bijbel zegt dat profetieën beoordeeld moeten worden.

Telkens wanneer ik deze specifieke man, die Gary heette, een profetie hoorde uitspreken, dacht ik, hoewel ik hem niet kende: 'Dat woord klinkt als iets wat de Heere zou zeggen.' Voor zover ik kon beoordelen, klonk het als een echte profetie. Ik zou er mijn leven niet op verwedden, maar ik heb hem nooit iets horen zeggen wat nergens op sloeg of een misser bleek te zijn. Wanneer hij profeteerde, leek hij altijd een zekere geloofwaardigheid te hebben.

Het komt in een Calvary Chapel niet zo vaak voor dat mensen profeteren. Calvary Chapels moedigen gewoonlijk niet veel uitingen van de gaven aan tijdens hun samenkomsten, maar onze gemeente verbood het niet, en hij sprak van tijd tot tijd. Dit was de man die mij tijdens een vergadering van de oudsten belde. Ik weet niet of ik ooit een gesprek met hem had gevoerd. Hij kende mij omdat ik een oudste en de aanbiddingsleider van de gemeente was, maar ik kende hem eigenlijk niet.

Hij belde, vroeg naar mij en zei: 'Steve, ik heb een woord van de Heere voor je en een Schrifttekst voor je.' Zodra hij zei: 'Ik heb een Schrifttekst voor je,' kwam precies de tekst die hij mij zou geven bij mij op. Het kostte hem enige tijd om die te vinden. Mij kostte dat geen tijd. Onmiddellijk kwam Jozua 1, vers 9 bij mij op: die verwijzing, Jozua 1, vers 9. Hij zei: 'Ik heb een Schrifttekst voor je.' Het had iedere willekeurige Schrifttekst in de hele Bijbel kunnen zijn, maar heel duidelijk hoorde ik in mijn hoofd: Jozua 1, vers 9.

Het kostte hem enige tijd om de tekst te vinden. Hij begon hem op te zoeken, en ik vroeg me af of het misschien het vers was dat bij mij was opgekomen. Dat bleek zo te zijn. Toen was ik bereid te luisteren naar wat hij te zeggen had, want hij had deze Schrifttekst voor mij, en daarna had hij een profetisch woord voor mij. Het profetische woord dat hij gaf, bleek ook goed te zijn. Maar ik was veel meer bereid zijn profetische woord te aanvaarden, omdat ik iets had ontvangen wat mij bovennatuurlijke bevestiging leek dat deze man werkelijk iets voor mij had.

Toen hij zei: 'Ik heb een Schrifttekst,' was het alsof God mij vertelde welke Schrifttekst het was, waarna die man het bevestigde. Daardoor was ik een en al oor. Ik had al een soort teken gekregen dat dit een woord voor mij zou zijn.

18

Daniël en zijn vrienden worden bevorderd

Zo was het ook met Nebukadnezar. Toen Daniël de droom zelf kon vertellen, was hij een en al oor. Hij wist dat iedere uitleg die deze man gaf wel de juiste moest zijn, omdat hij door bovennatuurlijke inspiratie werkte. En dus bevorderde de koning Daniël, in

vers 48, en gaf hem vele grote geschenken. Hij stelde hem aan als heerser over de hele provincie Babel. Niet echt als koning, maar als de hoogste bestuurder over alle wijzen van Babel.

Ook deed Daniël een verzoek aan de koning, en de koning stelde Sadrach, Mesach en Abed-Nego aan over de zaken van de provincie Babel. Maar Daniël zat in de poort van de koning. Daniël bekleedde dus een machtige positie. Hij sprak vonnissen uit en dergelijke in de poort, want daar zaten de rechters en werden zaken beslist. Hij kreeg veel gezag, ongeveer zoals Jozef dat van de farao kreeg. Toen de farao inzag dat God tot Jozef kon spreken, maakte hij hem de tweede man van het rijk.

Ik weet niet of Daniël hier de tweede man van het rijk werd gemaakt, maar op dit moment werd hij beslist een hooggeplaatste functionaris in Babel. Vermoedelijk bleef hij de rest van zijn leven een hooggeplaatste functionaris in Babel, hoewel dat later onder Perzië was, nadat de Perzen Babel hadden veroverd.

Het is interessant dat hij een man was die zo'n machtswisseling kon doorstaan. Wanneer het ene koninkrijk door het andere ten val wordt gebracht, worden de belangrijke mensen uit het gevallen koninkrijk gewoonlijk gedood en vervangen door de mensen die de nieuwe koning uitkiest. Maar Daniël kwam werkelijk veilig door die machtswisseling heen. Hij was blijkbaar een indrukwekkende man. De Perzen wilden hem niet wegdoen, ook al had hij het vorige koninkrijk gediend.

19

Het beeld als tijdlijn van de geschiedenis

En hoe zit het met dit visioen, of deze droom? Er is dit beeld.

Aanvankelijk gebeurt er niet veel. Het is alleen een beschrijving van het beeld, maar aan het einde gebeurt er wel iets. Het beeld is een metalen beeld, kennelijk in de gedaante van een mens. Het heeft een menselijk hoofd van goud. De borst is van zilver. De buik is van brons. De benen zijn van ijzer. De voeten bestaan uit een mengsel van ijzer en leem. Het enige wat er in het visioen gebeurt, is dat er over een steen wordt gezegd dat die zonder handen is uitgehouwen. Die steen is niet van menselijke oorsprong. Goud, zilver, brons en ijzer moeten door mensen worden gesmolten en

gevormd. Aan deze steen hadden geen menselijke werklieden gewerkt. Hij was van goddelijke oorsprong, niet van menselijke oorsprong. Hij trof het beeld aan de voeten, liet het beeld instorten en groeide uit tot een grote berg die de aarde vulde. Daarbij werden alle metalen van dat beeld tot stof verbrijzeld, dat vervolgens door de wind werd weggeblazen als kaf van de dorsvloer. Dat is het visioen.

Wanneer Daniël de uitleg geeft, maakt hij heel duidelijk dat dit een visioen van de toekomstige geschiedenis is, want hij zegt:

Overal waar de mensenkinderen wonen, heeft Hij de dieren van het veld en de vogels in de lucht in uw hand gegeven. Hij heeft u aangesteld tot heerser over dit alles. U bent dat gouden hoofd. Na u zal een ander koninkrijk opkomen, lager in waarde dan het uwe. Daarna nog een ander, het derde koninkrijk, van brons, dat heersen zal over de hele aarde.

DANIËL 2:38-39

Dat is de borst van zilver, en het derde rijk daarna is het brons. Wat hij zegt, is duidelijk: wanneer je dit beeld van top tot teen bekijkt, ga je vooruit in de geschiedenis. Het hoofd ligt het dichtst bij Daniëls eigen tijd en de tenen liggen het verst in de toekomst. Dit beeld geeft dus een tijdlijn weer. Wanneer je van het hoofd naar de tenen gaat, ga je vooruit, de toekomst in.

20

De vier opeenvolgende wereldrijken

Het Babylonische Rijk is het hoofd van goud, maar een ander, minder machtig rijk zou de Babyloniërs overwinnen en na hen regeren. Dat was het Perzische Rijk onder Cyrus. Dat was de borst van zilver. Daarna zou de buik van brons het koninkrijk zijn dat de Perzen zou overwinnen, en dat waren Alexander de Grote en de Grieken. Vervolgens zouden de benen van ijzer het Romeinse Rijk zijn. We weten dit niet doordat Daniël het

zegt, maar doordat de geschiedenis zo is verlopen. Babylon werd veroverd door Medië-Perzië, Medië-Perzië werd veroverd door de Grieken en de Grieken werden veroverd door de Romeinen.

Sommigen zeggen dat het niet zo zit. Zij zeggen dat de borst van zilver de Meden voorstelt, de buik van brons de Perzen en de benen van ijzer de Grieken. Met andere woorden, zij verdelen de Meden en de Perzen in twee opeenvolgende rijken en laten vervolgens het Romeinse Rijk weg. Waarom doen ze dat? Omdat men dan zou kunnen opperen dat dit na de tijd van Alexander de Grote maar vóór de opkomst van het Romeinse Rijk is geschreven, door iemand die kennis had van het Griekse Rijk, maar niet van het Romeinse Rijk. Niemand zou kunnen beweren dat het na de opkomst van het Romeinse Rijk is geschreven. Palestina werd rond 63 of 70 voor Christus door de Romeinen veroverd, ongeveer in die tijd. Dat ligt zo dicht bij de tijd van Christus dat het belachelijk zou zijn als iemand wilde beweren dat Daniël daarna is geschreven. Niemand zou beweren dat Daniël zo laat is geschreven. Het was daarvoor al een boek in de Bijbel.

Het idee dat Daniël tijdens het Griekse Rijk geschreven zou kunnen zijn, na Alexander de Grote, zou nog steeds mogelijk zijn als het in de tijd van Antiochus Epiphanes was geschreven, die later leefde. Maar niemand die in de tijd van Antiochus Epiphanes leefde, kon weten dat het Romeinse Rijk zou opkomen. Het argument luidt dus dat deze droom het Romeinse Rijk eigenlijk niet voorziet. Het Griekse Rijk is het laatste rijk dat de droom voorziet, en daarom zijn de twee rijken in het midden, het zilver en het brons, Medië en Perzië.

Het enige probleem is dat het Medische en het Perzische Rijk nooit afzonderlijke koninkrijken zijn geweest. Medië en Perzië verenigden zich onder Cyrus tot één rijk voordat Babylon viel. Je kunt dus niet zeggen dat de Meden Babylon veroverden en de Perzen later de Meden veroverden, zoals deze opvatting het zou voorstellen. De Meden en de Perzen vormden juist één rijk. Zij waren de borst van zilver. De buik van brons zou dan het koninkrijk van Alexander zijn en de benen van ijzer het Romeinse Rijk.

21

Gods Koninkrijk ontstaat onder Rome

Dat is logisch, want in vers 44 staat:

In de tijd van deze koningen zal de God van de hemel een koninkrijk stichten dat nooit vernietigd zal worden.

Het Koninkrijk van God zou dus worden opgericht terwijl deze koningen nog regeerden, met andere woorden: terwijl dit beeld nog overeind stond. Het laatstgenoemde koninkrijk zou dat van de benen van ijzer zijn, namelijk het Romeinse Rijk. Wanneer je langs de benen naar de voeten gaat, ontstaat er een mengsel van ijzer en leem, maar de benen van ijzer zijn er nog steeds. Het geheel wordt alleen brozer. Het ijzer vermengt zich met zwakheid en daardoor kan het instorten.

Maar uit het Nieuwe Testament weten we dat het Koninkrijk van God werd opgericht toen Jezus kwam. Jezus kwam in de tijd dat het Romeinse Rijk aan de macht was en vervulde daarom dit visioen. Hij vestigde Zijn Koninkrijk, en Zijn Koninkrijk was als een steen die sindsdien steeds verder is uitgegroeid tot een grote berg die de hele aarde vult. Door de prediking van het Evangelie heeft het Koninkrijk van God zich uitgebreid. Het begon bescheiden in de tijd van het Romeinse Rijk, toen Jezus het vestigde, en is uitgegroeid tot wat het nu is: een grote regering of berg, een groot Koninkrijk dat de hele wereld vult. Jezus wordt aanbeden en gevolgd door mensen uit iedere natie, ieder volk en iedere taal. Deze steen is dus uitgegroeid tot een grote berg, als vervulling van deze profetie. Dat is de eenvoudige uitleg en we hoeven geen andere te zoeken. Maar misschien weet je dat de populairdere interpretatie niet de eenvoudige is. De bedelingenleer, die het Amerikaanse evangelicalisme inmiddels al meer dan een eeuw beheerst, ziet dit anders. Aanhangers daarvan zijn het ermee eens dat we hier naar het Babylonische, Medo-Perzische, Griekse en Romeinse Rijk kijken. Maar zij geloven dat de voeten niet het oude Romeinse Rijk zijn. De voeten zijn een hersteld Romeins Rijk in de laatste dagen. Waarom? Omdat de steen, die het Koninkrijk van God is, wordt opgericht wanneer de steen de voeten raakt.

22

De leer van het herstelde Romeinse Rijk

Dispensationalisten geloven dat het Koninkrijk van God is uitgesteld. Zij geloven niet dat Jezus het Koninkrijk heeft opgericht toen Hij hier was. Zij geloven dat Hij dat van plan was, maar dat het werd uitgesteld omdat de Joden Hem verwierpen, en dat Hij het Koninkrijk bij Zijn wederkomst zal oprichten. Dat zal het duizendjarig rijk zijn. Volgens de redenering van dispensationalisten stelt de steen dus de wederkomst van Christus voor. Omdat de steen het beeld bij de voeten treft, moeten de voeten een bepaald koninkrijk zijn dat aan het einde van de wereld bestaat, wanneer Jezus terugkomt.

Daarom stellen zij dat het Romeinse Rijk, dat door de benen wordt voorgesteld, in de zesde eeuw ten val kwam en in de laatste dagen weer zal opkomen als een hersteld Romeins Rijk. Zo kan het de voeten vormen die door de wederkomst van Christus getroffen zullen worden. Met andere woorden, hun aanname is dat Jezus bij Zijn eerste komst het Koninkrijk niet heeft opgericht. Hij gaat het bij Zijn wederkomst oprichten. Dat vereist dat het beeld zich moet uitstrekken tot de eindtijd, tot de wederkomst van Christus. Maar dat doet het niet. Er worden slechts vier koninkrijken genoemd, en het laatste daarvan is Rome.

Hoe kan het zich dan tot de eindtijd uitstrekken? Zij zeggen dat hier, ongeveer bij de enkels, een niet genoemde onderbreking zit. De benen boven de enkels zijn het Romeinse Rijk in de oudheid. Zij erkennen dat het ten val is gekomen, maar daarmee is het nog niet afgelopen. Het Romeinse Rijk zal in de eindtijd voortbestaan of herleven als een statenbond van tien landen. Zij zeggen dat de tien tenen aan de voeten tien landen voorstellen.

Ik wil erop wijzen dat nergens wordt vermeld dat het beeld in het visioen tien tenen had. De tenen worden wel genoemd. Vermoedelijk zijn het er tien. Het is een menselijk beeld. Maar het aantal tenen wordt niet genoemd, dus hun aantal lijkt niet van betekenis te zijn. Per slot van rekening waren er in de Bijbel enkele reuzen die aan elke voet zes tenen hadden, en we weten niet of dit niet zo'n reus was. Het enige wat we weten, is dat van het aantal tenen geen punt wordt gemaakt.

23

Vier wereldrijken en Gods eeuwige Rijk

Een probleem met de bedelingenleer, en er is meer dan één probleem, is dat dit beeld niet werkelijk klopt. Als de bedelingenleer juist is, had het beeld bij de enkels moeten ophouden. Er had een grote onderbreking moeten zijn en daarna hadden de voeten tevoorschijn moeten komen, omdat de voeten een hersteld Romeins Rijk in de eindtijd zijn. Maar in het visioen wijst niets op een onderbreking, en die is ook niet nodig, omdat Jezus wel degelijk is gekomen en Zijn Koninkrijk heeft opgericht. De Bijbel leert dat zeer nadrukkelijk en zeer duidelijk.

Het is dus niet nodig om uit te gaan van een uitgesteld Koninkrijk van de Messias, of van een uitgesteld Romeins Rijk dat door de voeten wordt voorgesteld en door deze steen getroffen zal worden. Het visioen loopt juist ononderbroken van Babylon tot het Koninkrijk van God. We hebben dus vier wereldlijke wereldrijken en daarna één goddelijk wereldrijk. Het visioen vertelt Nebukadnezar dat hij aan het begin stond van de vijf resterende wereldrijken die de geschiedenis zou kennen: het Babylonische, het Medo-Perzische, het Griekse en het Romeinse Rijk, en daarna het Koninkrijk van God.

Het Koninkrijk van God zou het laatste wereldrijk zijn. Het zou alle andere overwinnen en het zou eeuwig blijven bestaan. Het zal dus nooit worden vervangen. Het is niet zo dat het Koninkrijk komt en er later nog iets anders zal zijn. Nee, het Koninkrijk is het laatste. Het blijft eeuwig bestaan en in de loop van zijn bestaan verslindt het alle andere. Het vermaalt ze tot poeder. Het ruimt ze uit de weg.

Dit is ongetwijfeld hetzelfde als waar Openbaring 11 vers 15 over spreekt, wanneer daar staat:

En de zevende engel blies op de bazuin, en er klonken luide stemmen in de hemel, die zeiden: De koninkrijken van de wereld zijn van onze Heere en van Zijn Christus geworden, en Hij zal Koning zijn in alle eeuwigheid.

OPENBARING 11:15

Dat verwijst ongetwijfeld naar deze voorspelling. Dit zeer vroege hoofdstuk van Daniël stelt ons voor het feit dat de Messias zal komen, dat God een Koninkrijk zal oprichten en dat Hij over de hele wereld zal regeren.

24

De vervulling en groei van Gods Koninkrijk

Wij hebben het geluk dat we aan het einde van deze tijd leven, of in elk geval dicht bij het einde ervan, in een zeer vergevorderd stadium. Daarom hebben we gezien wie Babylon heeft vervangen. Nebukadnezar heeft dat niet meer meegemaakt. Daniël wel. Maar wij hebben gezien wie Medo-Perzië heeft vervangen. Daniël heeft dat niet meer meegemaakt, maar wij hebben het gezien: de Grieken.

Daniël leefde niet lang genoeg om de tijd van Alexander de Grote mee te maken, maar hij voorspelde die wel. Later in het boek Daniël stonden enkele zeer specifieke voorspellingen daarover. Ze waren zelfs specifiek genoeg om indruk te maken op Alexander en hem ertoe te brengen Jeruzalem te sparen toen hij kwam om het te verwoesten. De hogepriester Jaddua ging hem met het boek Daniël tegemoet en liet hem zien dat Daniël zijn verovering had voorspeld, hoewel Daniël honderden jaren eerder had geleefd. Alexander was onder de indruk, net zoals Nebukadnezar hier onder de indruk was.

Maar Daniël voorspelt niet alleen het Griekse Rijk, dat lang na zijn eigen tijd kwam, maar ook het Romeinse Rijk, dat nog veel langer na zijn tijd kwam, en daarna de komst van Christus. Dat is de oprichting, in de eerste eeuw, van het laatste van de grote koninkrijken.

Het Koninkrijk van God groeit ten koste van andere koninkrijken, want wanneer je een volgeling van Christus wordt, heb je een nieuwe Koning. Dat betekent dat je loyaliteit verschuift van datgene waaraan je eerder loyaal was naar Jezus. Het Koninkrijk groeit naarmate mensen naar Christus overlopen en de loyaliteit die ze eerder hadden achter zich laten. Dat is wat hier wordt beschreven: dit Koninkrijk groeit uit tot een grote berg, totdat het de hele aarde vult.

Dat proces is al tweeduizend jaar aan de gang en is, zoals we hebben gelezen, voorbestemd om te slagen. Openbaring vertelt ons hetzelfde. Dat is genoeg over dat hoofdstuk. We komen nog terug bij hoofdstuk 3.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Daniël 1:1
- Daniël 1:2
- Daniël 1:4
- Daniël 1:6
- Daniël 1:8
- Daniël 1:9-10
- Daniël 1:12-13
- Daniël 1:14-16
- Daniël 1:17
- Daniël 1:21
- Exodus 32:1
- Exodus 32:22-24
- 1 Samuel 15:15
- Daniël 2:2-4
- Daniël 2:5
- Daniël 2:8-9
- Numeri 12:6
- Handelingen 2:17
- Daniël 2:10
- Daniël 2:11
- Daniël 2:14
- Daniël 2:15
- Daniël 2:20-23
- Daniël 2:24
- Daniël 2:25
- Daniël 2:26-28

- Daniël 2:29
- Daniël 2:30
- Daniël 2:31-35
- Daniël 2:36-38
- Daniël 2:39
- Daniël 2:40
- Daniël 2:41-43
- Daniël 2:44-45
- Daniël 2:47
- Daniël 2:38-39
- Openbaring 11:15

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.